

ตราสารหนี้ (Bond) คือ ตราสารทางการเงินที่ผู้ถือ (นักลงทุน) มีสถานะเป็นเจ้าของ และผู้ออกมีสถานะเป็นลูกหนี้ โดยเจ้าหนี้จะได้รับผลตอบแทนในรูปของ “ดอกเบี้ย” อย่างสม่ำเสมอตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ และจะได้รับ “เงินต้น” คืนเมื่อครบกำหนดอายุ ตัวอย่างตราสารหนี้ที่พบเห็นทั่วไป เช่น ตั๋วเงินคลัง พันธบัตรรัฐบาล และหุ้นกู้เอกชน

ตราสารหนี้มีจุดเด่นตรงที่เป็นการลงทุนที่มีความเสี่ยงน้อย แต่ให้ผลตอบแทนสม่ำเสมอ เฉลี่ยที่ 2-5% สูงกว่าดอกเบี้ยเงินฝากทั่วไปที่ให้ดอกเบี้ยประมาณ 0.3 - 0.5% โดยถ้านลงทุนในพันธบัตรซึ่งมีผู้ออกเป็นรัฐบาล ยิ่งทำให้มีโอกาสสูญเสียเงินต้นต่ำมาก แต่หากลงทุนในหุ้นกู้ของบริษัทเอกชน ก่อนลงทุนต้องดูให้แน่ใจก่อนว่า... บริษัทนั้นมีฐานะมั่นคง มีเงินจะจ่ายดอกเบี้ยและเงินต้นคืนได้

ตราสารหนี้ เป็นอีกทางเลือกลงทุนที่น่าสนใจอย่างมากท่ามกลางสภาวะตลาดการเงินที่ผันผวนจากปัจจัยเสี่ยงต่างๆ เพราะราคาและผลตอบแทนจากตราสารหนี้จะเคลื่อนไหวในทิศทางตรงข้ามกับหุ้น หากนักลงทุนที่มีหุ้นอยู่ในพอร์ต และต้องการกระจายความเสี่ยง ลดความผันผวนของผลตอบแทนให้กับพอร์ตลงทุนโดยรวม “ตราสารหนี้” จะเป็นตัวช่วยชั้นดีให้กับเรา

ก่อนจะลงทุนในตราสารหนี้ นักลงทุนควรศึกษารายละเอียดของตราสารหนี้แต่ละประเภทให้ดีกว่าก่อน เพื่อจะได้เลือกประเภทที่เหมาะสมกับแผนการลงทุนมากที่สุด ซึ่งตราสารหนี้ที่ขายในประเทศไทย หากแบ่งตามประเภทผู้ออกจะมี 2 กลุ่มหลักๆ คือ...

“ตราสารหนี้ภาครัฐ” (Government Bond) หรือเรียกรวมๆ ว่า “พันธบัตร”

ซึ่งหน่วยงานที่สามารถออกพันธบัตรได้ ได้แก่ กระทรวงหรือหน่วยงานต่างๆ ของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ และธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นต้น โดยมีชื่อเรียกแตกต่างกันไป

- “พันธบัตรรัฐบาล” กระทรวงการคลังเป็นผู้ออกเพื่อกู้ยืมเงินจากประชาชน นำมาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ชดเชยการขาดดุลงบประมาณ หรือปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะ เป็นต้น
- “พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ” หน่วยงานรัฐวิสาหกิจเป็นผู้ออก และมีการค้ำประกันโดยกระทรวงการคลังเพื่อนำมาลงทุนพัฒนาระบบสาธารณูปโภคต่างๆ
- “พันธบัตรออมทรัพย์” ออกโดยกระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย หรือหน่วยงานภาครัฐ เพื่อเป็นทางเลือกในการออมและการลงทุน เช่น ในปี 2563 นี้ กระทรวงการคลังได้มีการออกพันธบัตรออมทรัพย์พิเศษรุ่น “ก้าวไปด้วยกัน” และ “เราไม่ทิ้งกัน” เป็นต้น
- “พันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.)” ธปท. ออกมาเพื่อนำเงินไปใช้ดูแลสภาพคล่องในระบบเศรษฐกิจให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม
- “ตั๋วเงินคลัง” กระทรวงการคลังเป็นผู้ออก แต่จะเป็นตราสารหนี้ระยะสั้นที่มีอายุไม่เกิน 1 ปี

“ตราสารหนี้เอกชน” (Corporate Bond)

หรือ “หุ้นกู้”

ออกโดยบริษัทเอกชนต่างๆ เพื่อระดมทุนในการขยายกิจการ ซื้อเครื่องจักร อุปกรณ์ เป็นต้น ซึ่งต้นทุนทางการเงินของผู้ออกตราสารหนี้ มักจะถูกกว่าการกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ และส่วนใหญ่จะมีการกำหนดระยะเวลาการออก เช่น 3 ปี 5 ปี 7 ปี 10 ปี 20 ปี เป็นต้น หรือหากไม่มีกำหนดระยะเวลาที่เรียกว่า “หุ้นกู้ชั่วนิรันดร์” (Perpetual Bond) ซึ่งนักลงทุนสามารถศึกษารายละเอียดตราสารหนี้ที่ออกขายในปัจจุบันได้ที่ [สมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย \(ThaiBMA\)](#)

ผลตอบแทนและความเสี่ยงของหุ้นกู้ของแต่ละบริษัทจะแตกต่างกันออกไป โดยสามารถพิจารณาจากการจัดอันดับความน่าเชื่อถือ (Credit Rating) กรณีบริษัทที่มีอันดับความน่าเชื่อถืออยู่ในระดับสูง ถือว่ามีความเสี่ยงต่ำ แต่อัตราผลตอบแทนอาจจะน้อยกว่าบริษัทที่มีบริษัทที่มีอันดับความน่าเชื่อถืออยู่ในระดับต่ำกว่า ซึ่งมักจะจูงใจนักลงทุนด้วยอัตราผลตอบแทนที่สูงขึ้น แต่ความเสี่ยงก็สูงตามขึ้นมาเช่นกัน เช่น ถ้าหุ้นกู้ได้อันดับ AAA แสดงว่ามีความเสี่ยงต่ำ แต่ถ้าเจอหุ้นกู้อันดับ B นักลงทุนอาจต้องรับความเสี่ยงมากขึ้นว่ามีโอกาสผิดนัดชำระหนี้

“เรื่องที่ยังมักเข้าใจผิดเกี่ยวกับตราสารหนี้”

“ลงทุนตราสารหนี้ ก็เสี่ยงไม่ได้เงินต้นคืน”

หลายครั้งที่เราจะได้ยินว่าการลงทุนในตราสารหนี้เป็นการลงทุนที่ปลอดภัย โอกาสได้เงินต้นคืน 100% จึงทำให้หลายคนเชื่อและมั่นใจใส่เงินลงทุนกันเต็มที่ แต่ความจริงแล้ว การลงทุนตราสารหนี้ ก็มีโอกาสที่จะไม่ได้เงินคืน หรือ ได้เงินคืนช้ากว่ากำหนดได้

การผิดนัดชำระหนี้เป็นสิ่งที่เคยเกิดขึ้นมาหลายครั้ง โดยเฉพาะในกลุ่มของตราสารหนี้ที่มีความเสี่ยง สูง หรือ ตราสารหนี้ที่ไม่ได้จัดอันดับเครดิตเรตติ้ง ทำให้เกิดความเสียหายกับผู้ถือตราสารหนี้ เพราะนอกจากจะไม่ได้รับดอกเบี้ยตามที่กำหนดแล้ว ยังไม่ได้รับเงินต้นคืนอีกด้วย โดยหนึ่งใน ทางออกที่นักลงทุนจะสามารถใช้เพื่อลดความเสี่ยงจากการผิดนัดชำระหนี้ คือ การลงทุนในหุ้นกู้หรือ หรือตราสารหนี้ที่มีระดับเครดิตเรตติ้งสูง หรือ เหมาะกับความเสี่ยง รวมถึงลงทุนในกิจการที่มีความน่าเชื่อถือ จะช่วยลดโอกาสความเสียหายจากการผิดนัดชำระหนี้ได้ในระดับหนึ่ง

“ดอกเบี้ยยิ่งสูง ไม่ได้แปลว่ายิ่งน่าลงทุน”

หลายครั้งเราจะเห็นโฆษณาตามสื่อต่างๆ ที่ประกาศว่า... ตราสารหนี้บริษัทนั้นจ่ายดอกเบี้ย 6% ต่อปี บริษัทนี้จ่าย 8% ต่อปี หลายคนก็ตาลุกวาวอยากเข้าไปซื้อ เพราะดอกเบี้ยของตราสารหนี้ที่บริษัทเหล่านี้ให้มัน สูงกว่าการฝากธนาคารหลายเท่า

แต่ช้าก่อน... เห็นดอกเบี้ยสูงๆ แบบนี้ บางทีก็มีความเสี่ยงที่เราอาจไม่ได้ดอกเบี้ย หรือ อาจไม่ได้เงินต้นคืนได้เหมือนกัน ดังนั้น เมื่อเห็นดอกเบี้ยสูงๆ ต้องมีอันดับเครดิตเรตติ้งที่ดีด้วยถึงจะน่าสนใจลงทุน ซึ่งอันดับเครดิตเรตติ้งจะเป็นตัวสะท้อนความมั่นคงแข็งแกร่งของบริษัทว่ามีมากน้อยขนาดไหน มีศักยภาพพอที่จะจ่ายเงินต้นคืนหรือเปล่า

“ราคาผันผวน จากดอกเบี้ยเปลี่ยนแปลง”

การลงทุนในตราสารหนี้ ผู้ออกจะระบุเงื่อนไขการชำระดอกเบี้ยและการไถ่ถอนอย่างชัดเจน หากเราถือครองจนครบกำหนดอายุของตราสารหนี้ ก็จะไม่มีความเสี่ยงจากความผันผวนของราคา แต่ถ้าเราต้องการขายตราสารหนี้ก่อนครบกำหนดอายุ อัตราดอกเบี้ยในตลาดจะมีผลต่อราคาตราสารหนี้ขึ้นมาทันที

เมื่ออัตราดอกเบี้ยลดลง ราคาตราสารหนี้จะเพิ่มขึ้น และเมื่ออัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น ราคาตราสารหนี้จะลดลง ความสัมพันธ์ของราคาตราสารหนี้กับอัตราดอกเบี้ยจะสวนทางกัน ดังนั้น เมื่อดูราคาตราสารหนี้ในตลาดตรงจะพบราคาที่แตกต่างกัน สูงกว่าราคาหน้าตัวบ้าง ต่ำกว่าบ้าง ขึ้นอยู่กับอัตราดอกเบี้ยในท้องตลาด เราจึงต้องนำราคาและผลตอบแทนมาเปรียบเทียบถึงความคุ้มค่าด้วย